

Vi behöver en alldeles ny samhällsekonomi (tyngre versionen)

(OBS! Vi har nu, 2018, vidareutvecklat det beskrivna systemet så att färre konton krävs och ett mindre antal betalningar. Dessutom är hanteringen av internationella betalningar förenklade och förtydligade.)

Vi har ett grundläggande fel i vår samhällsekonomi, att det privata ägandet av pengar eller andra tillgångar berättigar till en inkomst i proportion till detta ägande. Vanligen i form av ränta på pengar eller vinstutdelning på innehav av aktier. Ägaren utför inte i gengäld i sin ägarroll någon samhällsnyttig prestation.

Företagen får sin inkomst från den offentliga sektorn och de som bor i landet. Den offentliga sektorn får sina inkomster från företagen och invånarna. Men invånarna får ju sina inkomster från företagen och från den offentliga sektorn. Företagen förutsättes gå med vinst och i Sverige förväntas även den offentliga sektorn gå med överskott under en konjunkturperiod. Export och import avhandlas senare i texten.

Detta är ett växande problem som inte kan lösas med den tillväxt som så gott som alla hoppas skall klara samhällsproblemen. Vinst och överskott i en verksamhet uppstår ju bara när intäkterna är större än kostnaderna. Om befolkningen som helhet skall betala ut mer än de får in genom löner och bidrag så måste de ju låna pengar för att kunna göra detta.

En fråga som ställts i detta sammanhang är följande:

Blir det någon skillnad när en person köper en villa eller en bostadsrättslägenhet jämfört med andra varor och tjänster? Den har ju ett under en viss tid ett bestående värde. Svaret är oftast nej. I det pris man betalar ingår ju, precis som i andra produkter, kostnader för eventuell vinst för säljaren och för de vinster och utdelningar som företagen i olika led i färdigställandet av huset har tagit ut och fördelat till sina ägare.

Köparen/köparna tar ju på sig en större skuldbörda men kan ju i sin tur kanske senare i sin tur sälja bostaden för ett högre pris men har förmodligen fått kosta på underhåll och reparationer under tiden.

Men det är ändå en liten grupp av medborgarna som verkligen har fördel av den nuvarande ekonomiska ordningen. De data om fördelningen av inkomstslag som Statistiska Centralbyrån samlade in 1993, det sista året som det fortfarande betalades förmögenhetsskatt i Sverige, visade att det då var ungefär två (2) procent av hushållen som hade större intäkter av räntor och utdelningar än vad som i genomsnitt ingick i ränte- och vinstkostnader för de produkter de kunde köpa för sin inkomst.

I de enskilda fallen beror det naturligtvis på vilka varor och tjänster som man köper men det visar att det inte är ett försumbart problem. Sedan dess har vinnargrupsandelen troligen krympt i procent av hela befolkningen. Att det förhåller sig så beror på att de som har stora inkomster inte köper varor och tjänster för hela sin inkomst utan använder en del för att i stället skaffa sig ännu större inkomst i form av räntor och utdelning på grund av aktieinnehav.

Skulle de använda hela inkomsten för inköp av varor och tjänster, inklusive skattebetalningar, så kan man ju fråga sig varför en liten minoritet skall kunna leva på en mycket hög standard bara för att de av olika skäl haft turen att hamna i den situationen. Men detta skulle ju ändå vara något bättre än det läge vi har i dag.

Vi behöver en alldeles ny samhällsekonomi.... forts

(OBS! Vi har nu, 2018, vidareutvecklat det beskrivna systemet så att färre konton krävs och ett mindre antal betalningar. Dessutom är hanteringen av internationella betalningar förenklade och förtydligade.)

Men som beskrevs i inledningen har det ju fattats beslut om att både staten och kommuner skall ha överskottsmål och företagens ägare anser ju nästan alltid att det viktigaste är utdelning till ägarna.

Totalt sett innebär det att medborgarna i genomsnitt varje år måste ta nya lån för att kunna betala sina räntor, amorteringar och vinsterna i företagen och den offentliga sektorns överskott.

Bankerna skapar nya pengar för större delen av denna utlåning på följande sätt:

Man öppnar ett nytt skuldkonto med behållningen noll kronor. Från detta flyttar man sedan den lånade summan till ett konto som kunden har i banken. Kunden kan då använda dessa pengar för att betala något och banken har en ny fordran på kunden, underskottet på kundens skuldkonto.

När Riksbanken ger ut nya sedlar sker det på ett liknande sätt. I det fallet är det Riksgälden som är kunden och sedlarna, som formellt kallas blanketter, förvandlas hux flux till pengar när två befattnings-havare skrivit på ett papper för svenska statens räkning. Staten och bankerna kan sedan i sin tur få sedlar levererade från Riksbanken mot avräkning på sina konton hos denna.

När skulderna blir alltför stora säger bankerna stopp och då måste allt fler efterhand minska sina utgifter vilket innebär minskade intäkter för både företagen och den offentliga sektorn (mindre momsintäkter). Företagen minskar då sin personal eller tvingar de anställda att godta minskande löner.

De som får ta den tyngsta bördan är de som från början har minst pengar.

Vi behöver en ekonomi som snabbt kan lösa problemet med arbetslöshet och utanförskap och samtidigt ger oss verktyg för att nå balans med vad naturen kan ge på lång sikt.

Det innebär att de ekonomiskt sämst ställda skall få det bättre och de som har långt mer än de behöver får ge de största bidragen till en utjämning.

Genom att förändra dagens skattesystem och införa en villkorslös basinkomst, även för barn, stor nog att leva av, kan vi nå många goda resultat.

En stor arbetstidsförkortning blir möjlig, försörjningsstöd kan nästan upphöra men givetvis bibehållas för dem som har särskilda behov. Skuldsättning för studier försvinner, likaså behovet av A-kassa och sjukförsäkring.

En ekonomisk grundtrygghet för alla skulle frigöra en mängd mänskliga resurser där vi i dag har stora brister.

I dag tar administration, rapportering och kontroller för mycket tid från det som verkligen behöver göras. Vi kan ägna mer tid åt att utveckla oss själva och våra barn, leva mer miljövänligt och resurssnålt, engagera oss i viktiga samhälls- och kulturfrågor.

Vi tar bort moms, arbetsgivaravgift, inkomstskatt, fastighetsskatt m.m. och därmed sammanhängande administration. I stället inför vi en automatisk daglig minskning av antalet kronor och ören som finns på alla konton och sedlar. Detta förbilligar varor och tjänster och medger arbetstidsförkortning.

Vi behöver en aldeles ny samhällsekonomi.... forts

(OBS! Vi har nu, 2018, vidareutvecklat det beskrivna systemet så att färre konton krävs och ett mindre antal betalningar. Dessutom är hanteringen av internationella betalningar förenklade och förtydligade.)

Det belopp som försvinner är proportionellt till hur mycket pengar som finns på kontot vid en viss tid på dygnet. 1 miljon kr på kontot ger en minskning med 4 000 kr per dygn, 1 000 kr på kontot ger en minskning med 4 kr per dygn. Sedlar (och mynt) förses med en märkning som möjliggör automatisk avläsning av det aktuella värdet. Sedlarna kan dessutom ha en tabell som anger värdet vid en viss tidpunkt i klartext.

Ett kort nattligt betalningsstopp införs för att hindra att beräkningen av minskningen på konton störs av överföringen mellan konton.

Ett självfinansierande omställningssystem för att snabba på övergången till ett resurssnålare samhälle införs. Dåligt skall bekosta det som är miljömässigt bättre.

Vi behöver inte hålla reda på vem som har hur mycket pengar, alla "drabbas" i proportion till vad de har på sina konton och i form av sedlar. Allt "svartarbete" blir automatiskt "vitt".

Detta är **tekniskt enkelt att genomföra** och kommer att innebära att den offentliga sektorn förses med nyskapade pengar i samma takt som de i samhället i övrigt cirkulerande antalet kronor minskar.

Dessa nyskapade pengar används för att betala ut basinkomsten och till löner och inköp för den offentliga sektor som fortfarande kommer att behövas.

Redan existerande gamla sedlar kan användas under 20 månader efter en omläggning enligt detta förslag. Då återstår en tiondel av ursprungligt värdet, varefter de gamla sedlarna blir ogiltiga. Samma tidsgräns kan tillämpas för nya sedlar som då gäller 20 månader efter utgivningsdatum med en genomsnittlig minskning av värdet med 0,4% per dygn.

Av praktiska skäl sker minskningen stegvis med allt större tids-mellanrum. Första gången med 2% av värdet efter 5 dagar, sista gången också med 2% av ursprungsvärdet, men då med det nya värdet, 10% av det ursprungliga, giltigt under 45 dygn varefter giltigheten upphör.

Den som sätter in pengar på ett bankkonto och banken lånar ut en del av dessa betalar endast en avgift på den del som inte är utlånad. Det innebär att alla medel inte är omedelbart tillgängliga. Insättaren får då själv göra en avvägning mellan tillgänglighet och den dygnsavgift som kommer att dras av från kontots behållning samt den säkerhet som skall ställas för de utlånade medlen.

Den enskilde utlånaren kanske godtar en viss minusränta eftersom detta i alla fall blir billigare än dygnsavgiften på hela beloppet.

Export- och turistintäkter kan placeras på särskilda konton med en avgiftsnivå som är lägre än den som finns för vanliga transaktions-konton, lämplig storlek kan vara 0,1 % per dygn. Import och betalning för utlandsresor m.m. finansieras med sådana medel.

Statens behov av utländsk valuta kan till stor del finansieras med avgiften på sådana medel eftersom avgiften tas ut i den aktuella valutan.

Det blir i praktiken svårt att föra ut pengar till skatteparadis.

Vi behöver en alldeles ny samhällsekonomi.... forts

(OBS! Vi har nu, 2018, vidareutvecklat det beskrivna systemet så att färre konton krävs och ett mindre antal betalningar. Dessutom är hanteringen av internationella betalningar förenklade och förtydligade.)

Vinstdelen av exportinkomster kan visserligen lämnas kvar utomlands men det medför att produkterna blir dyrare och därmed mindre konkurrenskraftiga, jämfört med produkter från företag som ej placerar pengar i skatteparadis. En följd av denna form av ekonomisystem medför även att det nära nog automatiskt blir en balans i utrikeshandel och turism. Fler varor kommer att framställas lokalt vilket minskar transportbehovet och därmed underlättar strävan att undvika en miljökollaps.

Marken kommunaliseras för att hindra markspekulation och miljö-skadlig verksamhet. Den hyrs ut till brukarna, med användarvillkor. De byggnader och installerad utrustning som finns på eller i marken kan dock ägas privat. En förebild är systemet med tomträtt som funnits länge i många större städer.

Hyrespriset på mark kan bestämmas genom offentlig auktion, den som är villig att betala mest får kontraktet under förutsättning att det inte finns något som gör att den personen eller företaget av tungt vägande skäl är olämplig som kontraktspart. Önskar något barn eller annan nära släkting överta en verksamhet eller hus som utnyttjar marken bör de få överta kontraktet om de är villiga att betala t.ex. minst 80% av högsta anbudet.

Om ett företag skall säljas eller avvecklas skall en eller flera anställda, om de så önskar, ha företrädesrätt att överta företaget och tomt-rättsavtal om de är villiga att betala en viss del, t.ex. 80% av eventuellt anbudsbelopp.

Vi behöver varken ha växande privat eller offentlig skuldsättning eller en allmän ekonomisk tillväxt för att samhällsekonomi skall fungera.

Minskningstakten på konton och sedlar blir som tidigare beskrivits 0,4% per dygn för att klara behövlig offentlig finansiering, inräknat utbetalningen av allmän basinkomst. De konton som ersättning för kommunaliserad mark betalas ut till bör ha en avsevärt lägre dygns-avgift, förslagsvis 0,01% per dygn. Insättning på dessa konton kan endast göras av staten och kommuner. Kontoinnehavaren kan bara göra uttag.

Medel som kvarstår på basinkomstkonton när en person avlider återgår till staten och används för statens utgifter för basinkomst (Medborgarlön) och de funktioner som staten bekostar. Vill någon överföra sina medel till anhöriga eller annat ändamål skall detta ske medan man själv kan göra det eller kan ge någon annan fullmakt att göra det. Detta för att förhindra uppkomst av allt för stora förmögenhetskoncentrationer. Har man inte lånat ut pengar så blir den personliga reserv som kan byggas upp på basinkomstkontot ungefär 9 månaders basinkomst.

Den **allmänna prisnivån bör efter förändringen minska 30 – 40%**. Prisenivån blir därefter stabil, kanske något sjunkande på grund av förbättrade metoder att producera varor och tjänster. Det blir svårt att tjäna pengar på att enbart äga pengar, men fler människor kommer i gengäld att må bättre.

Eftersom mindre mängd totalt arbete kommer att krävas för att göra det som verkligen behöver utföras kommer det bli lättare att uppnå balans mellan de naturresurser som förnyas och de vi nu i alltför stor omfattning utnyttjar. Samtidigt kan mer arbete utföras inom arbetsområden som nu har problem med alltför små personella resurser.

Vi behöver en alldeles ny samhällsekonomi.... *forts*

(OBS! Vi har nu, 2018, vidareutvecklat det beskrivna systemet så att färre konton krävs och ett mindre antal betalningar. Dessutom är hanteringen av internationella betalningar förenklade och förtydligade.)

Det här beskrivna systemet skulle, genom den grundtrygghet som skapas av basinkomsterna (Medborgarlön), göra det mer attraktivt att bo kvar i de områden som nu är avfolkningsbygder och minska pressen på att göra stora investeringar i storstadsområdena.

Det möjliggör stora inkomster för dem som vill arbeta mycket men begränsar samtidigt möjligheten att arbetsfritt skapa stora förmögenheter.

Eftersom basinkomsten inte påverkas av arbetsinkomster lönar det sig direkt att börja arbeta för den som kan och vill.

”Om målet med samhällsutvecklingen skulle vara att vi alla skulle arbeta maximalt voro vi sinnessjuka. Målet är att frigöra människan till att skapa maximalt. Dansa, måla, sjunga – Ja, vad ni vill. Frihet!”

Ernst Wigforss, f.d. finansminister (S) åren 1925 – 1926, 1932 – 1936 och 1936 – 1949.

KONTAKTUPPGIFTER

Mer om detta kan erhållas från Lasse och Per som presenterar ett nytt finansiellt system för Föreningen Dom Kloka.

Hemsida (kontaktformulär och konton för medlemsavgift finns längst ned på hemsidan):
<http://www.DomKloka.se>

Mail:
Info@DomKloka.se

Telefon:
TBST Group: 010-495 80 50 (Administrerar Föreningen Dom Kloka)
Tel Per/Lasse: 073-982 66 94/070-244 76 38